

BEZBEDNOSNI IZAZOVI PAMETNIH GRADOVA – KIBERNETIČKA SIGURNOST I PRIVATNOST PODATAKA U STRATEŠKO-PRAVNIM OKVIRIMA IZ SOCIOLOŠKE PERSPEKTIVE

Ivona Leskur_

Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu, ivonaleskur@gmail.com

Sažetak_ U svetlu sve veće integracije informaciono-komunikacionih tehnologija u infrastrukturu pametnih gradova, ovaj rad istražuje kako su pitanja kibernetičke sigurnosti i privatnosti podataka adresirana u strateškim dokumentima koji regulišu urbane tehnološke sisteme. Pametni gradovi igraju ključnu ulogu u oblikovanju savremenih urbanističkih praksi kroz svoju sposobnost da koriste tehnologiju za poboljšanje kvaliteta života stanovnika i efikasnosti gradskih usluga. Istraživanje će započeti sveobuhvatnim pregledom relevantne literature koja se bavi bezbednosnim pitanjima pametnih gradova, sa posebnim osvrtom na kritičku školu mišljenja unutar 3RC modela, koji razmatra razlike između tehno-orijentisanih („tvrdih“) i humano-orijentisanih („mekih“) pristupa. Metodologija se oslanja na sekundarnu analizu dostupnih strategijskih dokumenata gradova iz različitih globalnih konteksta, sa posebnim naglaskom na analizu regulativnog okvira budućeg razvoja pametnih gradova u Srbiji. Izbor Srbije kao studije slučaja posebno je relevantan jer naša zemlja predstavlja primer kako tranzicijska društva prilagođavaju svoje pravne i tehnološke okvire u kontekstu integracije u šire evropske i globalne trendove, što pruža uvid u jedinstvene izazove i rešenja u regulisanju kibernetičke sigurnosti i privatnosti. Kroz komparaciju izabranih strateško-legislativnih sistema kao studija slučaja želimo da identifikujemo ključne bezbednosne politike i mehanizme zaštite privatnosti građana. Istraživanje ima za cilj da otkrije kako su kibernetički rizici prepoznati i efikasno adresirani kroz postojeće strategije, te da utvrdi uticaj socioloških perspektiva i uviđanja na formiranje i implementaciju ovih politika. Rezultati studije pružiće dublji uvid u efikasnost trenutnih regulativa i predložiće preporuke za njihovo unapređenje, usklađene sa dinamičkim socijalnim i tehnološkim promenama u urbanim sredinama. Očekuje se da će analiza istaći ključne slabosti i potencijale za poboljšanje u oblasti kibernetičke sigurnosti i zaštite privatnosti, naglašavajući značaj adaptivnih sigurnosnih praksi u globalnom urbanom razvoju.

Ključne reči_ pametni grad, kibernetička bezbednost, privatnost podataka

SECURITY CHALLENGES OF SMART CITIES – CYBERSECURITY AND DATAPRIVACY IN STRATEGIC-LEGAL FRAMEWORKS FROM A SOCIOLOGICAL PERSPECTIVE

Ivona Leskur_

Faculty of Philosophy, University of Belgrade

Summary_ In light of the increasing integration of information and communication technologies into the infrastructure of smart cities, this paper explores how issues of cybersecurity and data privacy are addressed in strategic documents that regulate urban technological systems. Smart cities play a key role in shaping modern urban practices through their ability to use technology to improve the quality of life for residents and the efficiency of city services. The research will begin with a comprehensive review of relevant literature that deals with the security issues of smart cities, with particular emphasis on the critical school of thought within the 3RC model, which considers the differences between technology- oriented ('hard') and human-oriented ('soft') approaches. The methodology relies on a secondary analysis of available strategic documents of cities from various global contexts, with special emphasis on analyzing the regulatory framework for the future development of smart cities in Serbia. The choice of Serbia as a case study is particularly relevant because our country represents an example of how transitional societies adapt their legal and technological frameworks in the context of integration into broader European and global trends, providing insight into unique challenges and solutions in regulating cybersecurity and data privacy. Through the comparison of selected strategic-legislative systems as case studies, we aim to identify key security policies and mechanisms for protecting citizens' privacy. The research aims to discover how cyber risks are recognized and effectively addressed through existing strategies, and to determine the impact of sociological perspectives and insights on the formation and implementation of these policies. The results of the study will provide deeper insights into the effectiveness of current regulations and will suggest recommendations for their improvement, aligned with dynamic social and technological changes in urban environments. The analysis is expected to highlight key weaknesses and potentials for improvement in the field of cybersecurity and privacy protection, emphasizing the importance of adaptive security practices in global urban development.

Keywords_ smart cities, cybersecurity, data privacy